

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXXI. évfolyam. 125. szám.

Előfizetési árak:
Égész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Szerda, június 4.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1902.

A magyarság szervezkedése.

Nagybecskerek, június 4.

Örvendetes szellők fujnak Magyar-ország keleti határai felől a magyarosodás minden igaz, lelkes, hazafias munkásának örömeire arrafelé is, ahol a magyar társadalom tömörülése, mint kompakt egész üdvözlő e szétáradó áramlatot s oda is, ahol bátorítólag, ébresztőleg hatja át az elernyedni nemzeti érzületet s megteremti a nemzeti orvos szempontjából — jótékony közérzetnek nevezhető föllendülését az életerőnek.

Ott, ahol megvan a társadalmi uton szervezett magyar nemzeti közérzet (de mily kevés helyen áll fönn szétmarcangolatlanul!) örömmel üdvözlők, mint megannyi hajnalhasadást az egységes nemzeti közszellem egén ezeket a mozgalmakat s a hol felekezeti avagy egyéni érzékenységek, vagy — ami szintén nem ritka eset — határozott apathikus nemtörődömség békóztala az igazi faji összetartás megnyilvánulatait, ott, mint ugaron levő rónákra hulló magvetés nyomán kel ki bokor erdeje a szálfáknak, mik megannyi hatalmas pillérei lesznek nemzeti öntudatunknak.

Bearanyozta a napsugár a megszántott és a szántatlan talajokon sarjadó friss ültetéseket, — a dermesztő fagyot fölolvastja a fölhevült kedélyek izzó lángja s a mesebeli gyorsasággal növekvő erdőségek alján a csenevész dudvák vagy meghalnak a hatalmas és egyértelmű erdőzugás közben, vagy pedig hasonlókká igyekeznek válni az erdő többi cserjéihez.

Itt is, mint a természetben, mindenütt az asszimiláció óriási ereje működik. Fenyőerdő mélyén még a moha is tülevelűvé lesz — tölgyfaerdőben a szilfák is igyekeznek tölgyfa módjára nőni.

... Hogy azonban a képletes beszédet ne folytassuk tovább — s in medias

res menjünk, e gondolatok forrását keresvén, jóleső önérettel mondhatjuk el, hogy a magyarság ez új életre ébredt szervezkedése (voltaképen, bár nem új keletű) a fölelevenített székely kérdés magyából kelt ki . . .

Néhány lelkes székely ember — kik eleinte lenézést vőnek jutalmul — fáradhatlan buzgalommal egyesítette arra, hogy a közöny jégkérget: Magyarország jobbkezeinek: Erdélynek szorgos, de a nyomoruság által lelkasztott dolgos ujjai: a székelység érdekében fölolvassa.

Egész mesébe való történet volna, a mire még a hadak útjának szellemlovagjai is lélekzetvisszafojtva hallgatnának, ha elakarnók mondani a kezdeményezést a mostani időkig. . .

Mi azonban csak az eredményeket melltatjuk, — ha még nem is váltak valóra. Kezdenek már nagy arányokban kibontakozni a tervek, szándékok és a légvárak ködéből. Praktikusban, haszonhajlóban, nemzetet mentő s nemzetet fentartó alakban.

Az a pár lelkes ember, aki kezdeményezte az akciót, hogy a székelységet megmentse, ma az öntudat megnyugtató örömeivel látja maga körül az egész erdélyrészi társadalmat, a mely azonban nem pusztán egy faj érdekében tömörült, hanem, ami még fontosabb és nagyobb érdekű, maga körül látja a lethargiájából mintegy varázsütésre felebredt magyar társadalmat.

Ez a magyar társadalom összefogott a székely társaságok keretében, de nem kizárólag a székely érdekek védelmére.

Ezek, megvitatásának kapcsán az általánosabb magyar nemzeti érdek is meleg talajra talál, összébb hozza a szétkülönbözteteket s fölnyitja a közérdeklődést a minden vonalon való önvédelemre, jobban mondva összetartásra.

Mert nekünk nincs szükségünk, mint uralkodó fajnak: önvédelemre, csupán

összetartásra. Ez magában véve már a mi bevehetetlen várunk lesz.

Ezt érte el ez erdélyi részekben, sőt magában az ország szívében is megindult s lassú módon nőtt székely akció.

Hogy ennek az akciónak eredménye nem lesz szalmaláng, arra a vezetők s az egyre gyarapodó táborkar lelkesedése mellett egyik főbiztosíték az, hogy maga a kormány, mely a hazafiság parancsolta melegségben éppen olyan erős, mint a mily bölcs az állami élet soknemű követelményeinek mérlegelésében, nyomban ott termelt s a maga óriási hatalmával segítő jobbot nyújtott.

Velünk együtt megérezte, hogy itt egy nagyszabású nemzeti föladról van szó. Hogy maradhatott volna hát ő el, a nemzeti konszolidáció leletményese!

Biztos a remény, hogy az ez akció nem marad elszigetelve, csupán csak egy kérdés körül. Átsapnak hullámai a királyhágón túl is, s ha majd visszahömpölyögnek eredeti medrükbe, miként a Nilus vize, a kietlen, termésre érzéketlen vidékekre, ott hagyják termőképes rétegét a lelkesedésnek.

Még magot is sodornak oda, a hol aztán az dusan hajtani fog — mert hajtani kell!

Dr. Szász Károly.

A főispáni beiktatás.

— Készülődések az installációra. —

— június 4.

A nagyszabású készülődéseket gróf Bethlen Miklós főispán beiktatására tegnap némileg megzavarta a „Pester Lloyd“-nak az a híre, hogy a beiktatási ünnepet június 6-áról 10-ére halasztották.

Ez a lelkiismeretlen kézből eredő zavart keltő hír valótlán. A beiktatás június 6-án lesz minden változtatás nélkül s így az előkészületekben semmi fönnakadás nincs s azokat a mai nap folyamán be is fejezik.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Mikor az ur mulat.

A mikor befordulnak a nagy fasonon Borjái uraság deresei, akkor már sejtik a paklincsi fürdőn, hogy reggelig hallani fogják a nagyvendőglő üvegajtaja előtt a csörgős szerszám türelmetlen csörrenéseit, amint az ácsorgásra szánt lovak fel-fel kapják fejüket s toppantanak egyet zszibbadó lábukkal.

Mert ha egyszer beveszi magát Borjái Riki a belső terembe, odaülteti a cigányt az asztalhoz és számolgatja az üres palackokkal, hogy hány nap is van még szüretig: no akkor a hajnalig érő holdvilág sem csalja ki onnan, addig, a míg a kocsis nem hijják, hogy most már lehet söpörni. A mikor az ur teljesen beagyazott s nem mozdulhat a maga lábán, a kocsis fölveszi a vállára, begyömöszöli a hintóba s viszi haza.

De nem történik meg vele mindig ez a kellemetlen dolog. Csak ha nagyon magára talál maradni. Vagy ha megleli jó kompániáját. Belemegszik a mulatságba s akkor akár tűzokádó pusztitáná el Paklincset: ugy kellene a jövő században megkövesült alakban kiadni. Így lesz, ha nagy ridegségre jön s elbusulja magát miatta. De ha kellemetlen arcokat lát valamelyik asztalnál, rögtön megy vacsora után. Mert az ősi-gögöt nem tudja kiszéllőztetni magából a fürdő nagyon is nemzetközi sétatérén. Az összevalogatott társaság egyáltalában boszantja az ő válogató természetét. Hogy mulathasson, bizalmas barátokra van szüksége. De ki is mulatja őket rendre maga mellől. Csak a kocsis strázsálja őt végig, zsörtölődve, káromkodva, közbe a bakon szundikálva, de hűségesen. Mert ha zsörtölődései miatt ki is jár neki rendesen néhány pofon, viszont nem

marad el soha közben-közben egy jó palack bor, egy marék finom szivar, meg egy ezüst forint, ha baj nélkül haza szállította. Nem is számítva azt a hulladékot, ami alvás közben kivándorolt az ur zsebéből egy-egy zötttyenéskor a szőnyegre s a mit egy sem szokott soha számba venni.

A felesége ismeri már természetét s nem is megy vele kocsis és egy napon a fürdőbe. Legalább pár esztendőnek el kell telnie, míg rábeszélheti magát, hogy megint elkísérje. Mivel-hogy nem egyszer virradt meg a verandán, mert benn a boros asztalnál már röstelt ülni s noszogatni nótázó urát: de már menjük Riki, hajnalodik.

Akkor a Jonatán-keringő volt divatban. — Megyünk lelkem, megyünk azonnal. Hogy ne unatkozzál, elhuzatom még egyszer a Szegegy Jonatán. Neked ugyis tetszik. . . Ide hallgass, te szurtos! A képedre ragasztom rögtön, de nem a bankót. . . A szegény Jonatán!

A cigány keserű mosolylyal meghajította magát. Mert a cigánynak is sok egy végben tisz-szer nyuzni keringőt. Inkább tíz liter bort innék helyette.

Az asszony meg összekulesolja a kezét s ugy könyörög néma szemével.

— De most már menjünk!

— Mindjárt, mindjárt. — Addig járjon egyet körül a külső fasonban az a hitvány kocsis. Mit lopja itt az éjszakát? Borra les. Olyan nincs. Nem reszkirozom, hogy berugjon, még felboritana bennünket. En nem törődöm vele; felfofoznom, vége, de neked bajod esnék.

S kiúzen a kocsisnak, hogy járjon egyet körül.

Az asszony összehuzza nyakán kendőjét s kiül megint a verandára, mint az elveszett lélek.

Nem akar jönni az ur? No ő nem vár tovább. Ha harag lesz is belőle, de ő hazamegy. Amint megint odajár a kocsi a vendéglő

elé, felugrik s elhajt. El is alszik otthon, nem az álmoság, csak a fáradtságnak miatta, mely gyözedelmeskedik bosszuságán, ingerültségén is; a kocsis más lovakat fog be (sajnálja a szegény párákat, megpókosodik a lábuk a sok ácsorgástól) s visszakocog Paklincsra.

Hát persze, hogy még mindig szól a bőgő . . . A szegény Jonatán.

Három-négy hónapig aztán eszébe sem jut a mulatság Borjái Rikinek. De még bor sem kerül az asztalára, ha vendégek nincsenek. Bevallja maga, hogy éppenséggel nem imádja a bort. Nem undorodik tőle a kibágás után; de egyszerien nem kívánja, Hanem annak a veszett természetének nem parancsolhat, hogyha hegedűzó mellett kocint egyet-kettőt, azonnal egy egész picinét kívánjon a torka. Mintha csupa söt muzikálna a cigány a torkába. Eleinte nyájas szemrehányással térítgette az asszony, az áldott jó teremtés. Azután megpróbálta a keményebb hangnemen. Pörölt, fenyegetőzött, hogy hazamegy a mamához; mert ez a kész koldusbot. De csak megengesztelődött, belenyugodott a dologba. Azután fásult nemtörődömséggel bocsátotta utnak, ha tudta, hogy mulatni megy. De ennél korábban ment ki maga reggel a külső cseledek után. Ne higgyék, hogy nincs otthon az ur,

De szakasztott így tett minden mulatozás után két-három hétig Riki is. A kelő nap már ott találta a szántóknál, a kaszásoknál. Hanem pár hét múlva már kezdett sürűbben belátogatni a városba. Még nem mulatni, csak vásárlani, barátokozni. Kivált egypár tudós tanár emberrel. A kik el tudták neki magyarázni, hogy mit ér egy régi pénz, egy gyűrű, csat vagy fegyver. Egyszer a temető dombon, a hol azt mesélik — vár volt valaha, nagyon régen, talán még a magyarok bejövetele előtt, találtak holmi rozsdás vasakat. Azóta minduntalan ásat hol a egyik halmon,

Az installációra újabb hivatalos vendéget nem jelentettek be, csak Arad városa közölte, hogy Lukácsy Lajos biz. tag helyett dr. Vargassay Árpád kir. tanfelügyelő vesz részt a küldöttségben.

Csongrádvármegye és Szeged város főispánjai értesítették a rendező-bizottságot, hogy a beiktatáson kedvezőtlen egészségi állapotuk miatt nem vehetnek részt, Szeged városa azonban külön íratban melegen üdvözlő gróf Bethlen Miklóst.

Szilágyi Albert m. t. főjegyző mindenre kiterjedő gondossággal vezeti a fogadtatás ügyeit és széleskörű intézkedéseket tett, hogy a vendégek érkezésénél semmi fönnakadás ne történjék. A temesvári küldöttség elé, amely a szállásjegyzéket nem kapta meg, Száresára külön megbizottat küldenek ki, a nagybecskereki vasútállomásnál pedig rendezők fogják az érkező hivatalos vendégeket fogadni és kalauzolni.

A rendőrkapitányi hivatali figyelmezteti a főispáni beiktatáshoz ideránduló többi közönséget, hogy podgyászára és csomagjaira írja fel a nevét és lakhelyét, mivel abban a nagy tolongásban, a mely várható, nagyon könnyen megesik, hogy valamije elvesz.

A rendező-bizottság fölkéri a kocsitulajdonosokat, hogy a kocikat d. u. fél 4 órakor a városház elé, este pedig fél 8 órakor a temesvári vonat-hoz a h. é. vasut állomásához küldjék.

A katonaság szintén nagyban készül az ünnepségre s úgy a közös hadseregbeli, mint a m. kir. honvédtisztek résztvesznek gróf Bethlen főispán beiktatási ünnepélyén és pedig elkísérik az új főispánt a templomba, később pedig testületileg tisztelegnek nála.

Nagybecskerek város polgármestere a város képviselőtestületi tagjaihoz a következő meghívót bocsátotta ki:

Meghívó!

Nagybecskerek városának képviselőtestülete folyó évi május hó 26-ikán tartott közgyűlésében határozatilag kimondotta, hogy gróf Bethlen Miklós ur ő méltóságának Torontál vármegye főispánjává történt kinevezetése alkalmából a fogadtatási ünnepélynél testületileg részt vesz.

Felkérem ennél fogva a t. képviselőtestületi tag urakat, hogy a fogadtatásnál való részvétel céljából holnap, azaz folyó hó 5-ikén d. u. 4 órakor a városháza nagytermében, a tisztelgésnél való részvétel céljából pedig f. é. június hó 6-ikán d. e. fél 11 órakor ugyanezen a városháza nagytermében megjelenni sziveskedjenek.

Nagybecskerek, 1902. június 4.

Dr. Grandjean József,
polgármester.

A főispán fogadásához és üdvözléséhez Törökbecse község polgársága is serény előkészületeket tett.

A törökbecsei polgári kör, melynek tagjai közé a község közönségének színe-java tartozik, elhatározta, hogy a törökbecsei pályaudvart fel-diszitteti, a főispánt f. hó 5-én hozó vonatot kilenc tisztelő lövéssel üdvözlí, testületileg és 100 fehérruhás leánykával zászlóval és zenével kivonul és ő méltóságát ünnepélyesen fogadja.

A törökbecsei járás nevében Horváth Zoltán főszolgabíró fogja az üdvözlő beszédet tartani.

A törökbecsei polgári kör tagjai közül a földműves és iparos osztály képviselőjében folyó hó 6-án Nagybecskereken küldöttség fog tisztelegni ő méltóságánál, Kayser Lajos pápai kamarás plébános vezetése alatt, a mikor annak az őszinte szeretetnek és ragaszkodásnak fognak kifejezést adni, melylyel Törökbecse község polgársága ő méltósága iránt el van telve, kit ittléte alatt mint hajthatatlan erős jellemű, igazságos és jóakaró férfit tanultak megismerni és nagyra-becsülni.

Budapesti tudósítónk telefonozza: Gróf Bethlen Miklós főispán beiktatására a fővárosból leutaznak Dániel Ernő báró v. b. t. t., Csávossy Béla és Papp Géza országgyűlési képviselők.

HIREK

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 1/26-tól 1/28-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad.

Fogműterem: Erdélyi Mór fogtechnikus, a Koronaszállóda mellett.

Június 6. Gróf Bethlen Miklós főispán beiktatása.

12. A Steinbach-siremlék leleplezése.

22. Országos vívóverseny.

Július 6. Kereskedő ifjak egyletének mulatsága a kinestári erdőben.

A városi tanács, mint iparhatóság, ma délelőtt 11 órakor dr. Grandjean József polgármester elnökle alatt ülést tartott. Az ülésen jelen voltak dr. Vég Lajos városi ügyész, Zachariás József tanácsos és Mattanovics György jegyző. Az ülésen egy kereskedő-segéd panaszát intézték el.

Megyés püspökünk állapota. Szegedről írják, hogy Dessesffy Sándor püspök állapota napról napra örvedetesen javul. A püspök tegnap már annyira jól érezte magát, hogy fölkel és ágyon kívül töltötte az egész napot. Az egyház-fejedelem most már orvosi határozott ellenkezései dacára is mindenáron el akar utazni Temesvárra.

Hasztalan kérték, hogy egyelőre Makóra menjen, a püspök kijelentette, hogy Temesvárra utazik és pedig már valószínűleg szerdán vagy csütörtökön. A püspököt utazásában elkíséri Gyuritz Sándor dr. is.

A csendőrség köréből. A honvédelmi miniszter Raith Ernő csendőr főhadnagyot Nagybecskerekéről Nagyváradra, Dombay Sándor főhadnagyot Nagykikindáról Nagybecskerekre, továbbá Szilágyi Gergely csendőrszázadost, aki hosszabb ideig Nagybecskereken tartózkodott s kit városunkhoz családi kötelek is fűznek, Lugosról Budapestre helyezte át.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Szimics Tivadar pancsovai kir. törvényszéki betétszerkesztő telekkönyvvezetőt a jászberényi kir. járásbírószághoz helyezte át.

A rom. kath. iskolaszék ülése. A rom. kath. iskolaszék tegnap délután Szabó Ferenc apátplébános elnökle alatt ülést tartott, melyen megállapították az évi záróvizsgák sorrendjét.

Uj csendőrörsök felállítása. Megirtuk, hogy a belügyminiszter rendeletileg értesítette a törvényhatóságokat s így Torontálvármegyét is, hogy a nagyobb csendőrörsöket decentralizálja és hogy a decentralizálásnak helyszinén való tanulmányozására és előkészítésére megbizottakat küld. A megbizottak: poszticipi Kosztka Pál csendőralezredes és Petrőczy Lajos belügyminiszteri titkár tegnap Temesvárról Nagybecskerekre érkeztek. Ma délelőtt a csendőrörsök decentralizálása ügyében a vármegyházán az alispáni kisteremben értekezlet volt, amelyen a kiküldötteken kívül jelen volt dr. Dellimanic Lajos alispán, Szilágyi Albert megyei t. főjegyző és Várady Ede csendőrszázados. Az értekezleten megbeszéltek a szükséges teendőket, a melyekről a kiküldöttek jelentést fognak tenni a belügyminiszternek.

Ipartestületi ülés. A helybeli ipartestületi előjáróság tegnap délután Laube Péter elnökle alatt ülést tartott, a melyen néhány tanoncfelzabeditást és több folyó ügyet intéztek el.

A hőség és a tisztaság. Csatornázatlan városokban a nyári hőség beköszöntésével különösen gondot kell fordítani az utcák tisztaságára. Az utcák fokozott tisztántartására szükség van tehát városunkban is s azért a nyári idő beálltával dr. Grandjean József polgármester a városi tanács határozatából kifolyólag utasította Schneller Gyula városigazdát, hogy június, július, augusztus és szeptember hónapokra az utcaseprők számát négygyel szaporítsa s kettőzött gonddal legyen az utcák és a folyókák tisztántartására, valamint öntözésére. Így a nyári hónapokban tizenhat ember fogja végezni a tisztogatást s remélhetőleg nem fog panasz fölmerülni ellene. Az utcaseprők szaporítása ugyan több mint hatszáz koronányi terhet ró a városra, de hát a közegészségen nem lehet takarékoskodni.

Tallián Béla v. b. t. t. ünneplése. Budapestről jelentik lapunknak: A szerb kongresszus királyi biztosa, Tallián Béla e hó 6-án érkezik Szabadkára. Innen rövid itt tartózkodás után Ujvidékre utazik. Az ujvidékiek a királyi biztost ünnepélyesen fogadják. Az állomásnál tíz tagu küldöttség várja és üdvözlí a törvényhatóság nevében. A küldöttség tagjai lekísérik a királyi biztost Karlóczára is, melynek vezetésére Péter Pál főispánt kérték föl.

Az idő. Miként megszoktuk az utolsó években, a májusi telet a júniusi kánikula követte, nagy öröme a furdótulajdonosoknak és cukrászoknak, kik ragyogó arccal szemlélik ezt a váratlan fordulatot. Tény az, hogy a Bégában tegnap 19 fokos vízben fürödtek az emberek s hogy a kényesebb része lázasan menekült délután az erdőbe, este a cukrászdába. Ha hinni lehet az időjósoknak, úgy ez idei nyár igen forró lesz. Kérdés azonban, hogy június hava megmarad-e olyannak, amilyennek most eleinte mutatja magát, mert úgy értesülünk, hogy két kritikus nap is lesz e hónapban: az egyik 6-án, a másik 21-én, ez előbbi első, az utóbbi harmadrendű kritikus nap. Majd meglássuk.

A kishid javítása. A kishid javítási munkait tegnap megkezdték. A vállalkozó nagy erővel dolgoztat a hidon, úgy hogy holnapra vagy legkésőbb holnaputánra a javítással teljesen elkészül s egyidőre nem lesz baj a hiddal.

Kisérletek uj villamos lámpával. Beck Gyula, a városi villammü igazgatója uj villamos lámpával kísérletezik. Nehány napja a főtéren pis-

hol a másikon. De ha talál is valamit, szerteszté ajándékozza. Nincs értéke másnak, mint a fegyvernek, ékszernek, s ha volna, a billikomnak.

A mennyiben pedig akkoron nem lakhatlak és nem laktak itt olyan gazdag bankárok, hogy csak az ezüst gyűrűt is paraj magként szórták volna a földre; szerencsésebb emberek-től igyekezett szerezni régi gyűrűket. Amikor nem mulatott, akkor karikákra vadászott. Van neki már több száz. Fele vagyona benne fekszik bizonyára. S mint őszi eső után a gyom, az ő skatulyái is cséplés után szaporodni.

Az idej aratás igen jó volt. De ezt már megint meg kell ünnepelni. A városban megtöltötte tárcáját Wollmann, a buzakereskedő. Holnap sokfelé várják ugyan a részt belőle; de marad azért elég, ha leföli is a paklinesi nagyvendéglős.

Ott van a fiatal doktor is a társaságban. Nem érzi még a korát, birja reggelig, de még a másik reggelig is.

Amint kocintanak, megakad Riki szeme a doktor kis ujján.

— Hát ez micsoda?

— Látod. Gyűrű?

— De micsoda gyűrű?

— Valami régiség. Talán kétszáz éves lehet.

Ugy látszik valami török odalisszkkal temették el, mert a régi török temetőben találták. Nekem adta a városgazda.

— Török gyűrű? Hadd lám.

Mohón nézte, forgatta az igénytelen kis karikát. Odadugta szerényen az orrát a história-professzor is, aki tekintély a régészet terén a városban.

— Ugy van, — hagyja helyben. Kétszáz évesnek kell lennie. Mert annyi ideje volt ott a török temető.

— Mennyiért adod? — Szólt hirtelen Riki a dokornak.

— Ugyan, csak nem árulom neked! De

meg senkinek sem. Kaptam, csinos dolog, hát megtartom szuszunak.

— Adok érte . . .

— Ne igérj semmit! Nem adom semennyi pénzért sem. Nem vagyok én ódon-ság-kupec.

— Hát cserébe odaadnád-e? Ha úgy sem becsülöd olyan nagyra?

Ivott már megint Riki.

A doktor maga akarta megtréfálni.

— S mit adsz cserébe?

— Mindent, amit akarsz, amit kiválasztasz a lakásomon, felelt az ur lángoló szemmel. Kivéve a feleségemet.

— Természetes, nevetett a doktor. De megbánod a cserét.

— Eb aki bánja.

Paroláztak. Riki elázott, mint más alkalommal. A doktor várt egy napig, amíg kialudhatta magát, aztán beállított hozzá, hogy ura akar-e lenni a szavának most is?

— Hát azt gondolod, hogy részeg voltam, mikor ígéretet tettem? Válaszsz.

Körülmézett a doktor a szobában, az asztalokon, a falon.

Ott függött három szép Lancaster puska. Egy ilyen puskára már régen volt vágya; de sajnálta a sok pénzt érte.

— Ezt csak nem adnád oda?

— De oda én, felelt Riki könnyedén.

— Hanem táska is kellene hozzá.

— Vedd azt is. Kutya nem kell?

Adok azt is szivesen.

Maga akasztott mindent a doktorra. S mikor ez azt mondta: most már igazán elég, akkor is még kérdezte, hogy nem kell-e még valami?

Hanem a gyűrű, a minék nem volt ára, mégis csak az övé lett.

Mert így mulat az ur.

Sziklay János.

log ez a lámpa s rövidesen konstatáljuk, hogy az új lámpa a legtávolabbról sem pótolja az ivlámpát. Fénye sem olyan szép, világító ereje sem olyan nagy, mint az ivlámpáé. Kár is a kísérletezést tovább folytatni és néhány napra is megfosztani a várost az eddigi szép világítástól.

A temesvári kereskedelmi és iparkamara ülése. A temesvári kereskedelmi és iparkamara hétfőn, lovag Vest Ede elnöklésével, teljes ülést tartott, melyen Torontálból Fodor Sándor volt jelen. Lovag Vest Ede kamarai elnök jelentette, hogy a kamara az ujonnan kinevezett kereskedelemügyi minisztert, Láng Lajost sürgőnyileg üdvözölte, mire a miniszter május hó 8-án kelt válaszában lekötelező hangon mondott köszönetet. Továbbá megemlékezett Schultheisz M. József haláláról. A kamarának egy már régebben a Béga-csatorna hidjainak javítása, illetőleg a hajózás érdekeinek megfelelő átalakítása ügyében tett felterjesztésére a kereskedelemügyi miniszter értesíti a kamarát, miszerint a szóban forgó munkálatok költségvetési fedezet hiján ez idő szerint állami eszközökből nem eszközölhetők ugyan, de gondoskodás fog történni, hogy egyes elavult hidépítmények az illető közhatóság útján a megjelölt célra való tekintettel átalakíttassanak. Temesvármegye alispáni hivatala szintén kilátásba helyezi néhány a megye területén levő Bégahidnak korszerű újjáépítését. E tárgy kapcsán elnök örömmel emlékezett azon korszakos eseményről, hogy Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a képviselőház május hó 15-iki ülésében benyújtotta a Béga-csatorna szabályozását érintő javaslatot. A kamara pártoló felterjesztése alapján a kereskedelemügyi miniszter a lippei fazekasság helyzetének megvizsgálása céljából e napokban egy megbízottat küldött ki. Ez utóbbi azon meggyőződést nyervén, hogy a helyi ipar kiválóan fejlődésképes, kellő formájú államsegély iránt előterjesztéseket teend. A kamara a verseczi kiállítási bizottságának kiutalványozta a segély második felét. Több folyóügy elintézése után az ülés véget ért.

Az állatok egészsége. Az állatorvos méltán tűzhetne ki fehér lobogót az ideai május hónap tiszteletére. Fülep György m. kir. állatorvos most terjesztette be ugyanis a városhoz az állategészségügyi viszonyokról szóló májusi jelentését s ebben konstatálja, hogy Nagybecskerek területén az ugynevezett hasznos állatok között május havában egyetlen ragályos vagy fertőző betegség sem fordult elő.

Elvesztett a fő-utcán egy arany foglalatú szemüveg. Megtalálójá illő jutalomban részesül. Kéler (Amerika).

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése június 4-én.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, június 4.

A képviselőház ma délelőtt tartotta a pünkösdi szünetek után első ülését Daniel Gábor alelnök elnöklésével.

Mindenekelőtt a ház tudomásul vette, hogy a főrendiház a költségvetést elfogadta.

Beterjeszté az elnök továbbá több város és törvényhatóság fölratát, melyben a Kossuth-szobor felállítását sürgetik. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök a kvótá-bizottság döntése alapján törvényjavaslatot terjeszt be a kvótáról.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter javaslatot terjeszt be a népfelkelőknek ismétlődő fegyverekkel való ellátása dolgában. (Nagy zaj a szélső balon.)

Rákosi Viktor: Kenyeret kell adni a népnek.

Láng Lajos néhány apróbb javaslatot terjeszt be.

Pavlovics Lyubomir megsürgeti a szerb kongresszus ügyében tett interpellációját.

Közbeszólás: Kinek a nevében beszél?

Pavlovics: A szerb nép nevében. (Nagy zaj.)

Fölkiáltások: Ilyen nincs.

László Mihály: Csak az ilyen igaztók beszélnek róla. (Zajos helyeslés.)

Ezután Széll Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy már megadta a választ erre az interpellációra akkor, amidőn a királynak előterjesztést tett a kongresszus össze-

hívására. De Pavlovicsot más célok vezetik. (Ugy van.) Oly célok, melyeket a nemzet elítél. Ezért többet nem mond az interpellációra. (Zajos helyeslés.)

Pavlovics nem veszi tudomásul a választ, a Ház azonban egyhangulag elfogadja.

Ballagi Géza személyes felszólalása után az ülés véget ért.

A delegáció ülése.

Budapest, június 4. (A „Torontál“ ered. távirata.) A magyar delegáció mai teljes ülésén Hieronymi Károly, Rakovszky István, Bolgár Ferenc és Jekelfalussy fölszólalása után a hadügyi költségvetést elfogadták.

Azután a tengerészeti albizottság jelentéseit veték tárgyalás alá, melyeket Rosenberg Gyula terjesztett elő.

Wilczek Frigyes gróf és Bolgár Ferenc fölszólalása után Sényi sorhajóhadnagy ad fölvilágosítást. Konstatálta, hogy habár a tengerésztisztek között most még kevés is a magyarok százaléka, a helyzet mindinkább javul, mert a tengerészeti kormány mindig örömmel üdvözli a magyar tiszteket. Szól azután a tenger alatt járó hajókról. A tengerészeti kormány már tett kísérleteket, azonban egy ilyen hajó építése egy millió koronába kerül. Ajánlja a költségvetést elfogadásra, mire a költségvetést egyáltalánosságban, mint részleteiben elfogadták.

Miklós Ödön az 1900. évi zárszámadást terjeszti be.

A pécsváradi választás.

Budapest, június 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A pécsváradi választásban egyik jelölt sem kapott abszolút többséget, így tehát pótválasztás lesz dr. Egry Béla függetlenségi és Vedella Mihály néppárti között.

Beteg képviselő.

Budapest, június 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Csávolszky Lajos orsz. képviselő súlyosan megbetegedett.

Hegyomlás Máramaros megyében.

Budapest, június 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Máramaroszigetről táviratozzák: A taracközi járásban tegnap este Német-Mokra és Orosz-Mokra községek között levő sziklahegy a folytonos esőzéstől meglazult s mintegy negyven holdnyi területben leomlott és eltemette Mokrinka folyó medrét. Az így elzárt folyó vize egyre emelkedett, míg végre kitört és iszonyu zugással előntötte Orosz- és Német-Mokra községeket. A lakosok nagynehezen megmentették életüket, azonban mindenük odavesztett. A házak legnagyobb részét elvitte az ár. Az egész környék csupa süppedékes mocsár. A nagy nyomor pillanatnyi enyhítésére a vármegye huszezer korona segítséget utalványozott ki.

A montenegrói trónörökös esküvője.

Budapest június 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Nikita montenegrói fejedelem meghívta gróf Zichy Jenőt Mirko herceg esküvőjére. Zichy Jenő gróf fényes szolgakísérettel részt vesz az esküvőn.

A lebergi forróság.

Budapest, június 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Lebergben ma ismét újabb tüntetések voltak. A zavargók több péküzletet kifosztottak. A katonaság a zavargókat szétverte.

Nagy tűzvész Pekingben.

Budapest, június 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Pekingből táviratozzák, hogy tegnapelőtt a francia, tegnap pedig az osztrák-magyar barakkokban nagy tűz ütött ki, mely mind a két barakkot elpusztította. A tűz gyújtogatás műve. Szigoru vizsgálatot indítottak.

A délafrikai béke.

Budapest, június 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból jelentik: Edward király vasárnap táviratot intézett lord Kitchenerhez, melyben legbensőbb szerencsekívánatait fejezi ki a háború sikeres lebonyolításáért. Ugy a parancsnokságnak, mint vitéz csapataiknak legmelegebben gratulál, az oly dicsőséges sikerrel befejezett háboruban tanúsított magatartásukért.

Határidő-üzlet.

Budapest, június 4. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A forgalom ma nyugodt, az árak szilárdak. Déli zárlat:

Buza júliusra	8.95—9.00
„ októberre	8.05—8.06
Rozs októberre	6.72—6.73
Uj tengeri	5.15—5.16
Tengeri augusztusra	5.21—5.23
Zab októberre	5.88—5.90
Repce	11.70—11.80

Nyilttér.*)

NYILATKOZAT.

A „Nagybecskereki Hírlap“ f. hó 4-iki számában közzétett nyilatkozatra vonatkozólag az a megjegyzésem van csak, hogy Fenyéri Jakab ur mult hó 30-án este 11 órakor egy idegen házba tolokodott, miért őt „nyomorult. aljas fráter stb.“ elneveztem.

A valóságnak meg nem felel, hogy nevezett ur megbízottai engem három ízben felkerestek és több leveleik átvételét megtiltottam, mivel mult hó 31-én este 9 órakor egy ur keresett egy levéllel, de míg a cseléd ezt nekem bejelentette és én ajtót nyitottam, ezen urat sehohsem találtam. Ugyanaz nap este 10 órakor két ur egy levelet akart részemre átadni az ablaknál, de az nem fogadtatott el. Tehát Fenyéri Jakab ur megbízottai engem három ízben nem kerestek és otthonlétemet előlük el sem tagadtam s ezért értesíttem nevezett ur megbízottait, hogy szabályellenes eljárásukat tudomásul nem veszem és segédekem sem nevezek meg.

Megjegyzem még, hogy Fenyéri Jakab urnak ezen ügyből kifolyólag még egy lovagias ügye volt, melynél jegyzőkönyvileg bocsánatot kért s ezért további hírlapi polémiákba sem bocsátkozom.

Nagybecskereken, 1902. évi június hó 3-án.
(484—1.1) Gerle Károly.

Guber forrás

Leghathatósabb arzén-vas-viz

Vérszegénység, női betegségek, ideg- és bőrbetegségek ellen.
Kapható valamennyi gyógyszerertárban és gyógyszerkereskedésben (drogustáknál). (71 20 10)

*) Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

A „Délmagyarországi gépgyár, vas- és fémöntőde r. t felszámolás alatt“ folyó hó 19-en delután 4 órakor a Torontálmegyei takaré- és hitelbank helyiségeiben

közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívottnak.

Tanácskozási tárgyak:

1. 2 részvényes kijelölése a jegyzőkönyv hitelesítésére.

2. A mérleg előterjesztése, erre és a felszámoló- és felügyelő-bizottság részére megszavazandó felmentvény iránt határozathozatal.

3. A részvényeseknek fizetendő végleges quota megállapítása.

4. A társaság feloszlásának kimondása és az azzal összefüggő intézkedések megtétele.

Kelt Nagybecskereken, 1902. évi június hó 4-én.

486—1.1

A felszámoló-bizottság.

WÉHNER GYÖRGY

URI ÉS NŐI DIVAT KERESKEDŐ
NAGYBECSKEREKEN. . . . .

LEGUJABB

FÜZŐ KÜLÖNLEGES-
SÉGEIT ajánlja
igen olcsó árban.

AMOUR (Comed) FÜZŐ
frt 2.-

LOXA FÜZŐ (felmagas)
frt 2.50.

REFORM legújabb szá-
basu egyes blanchett
frt 5.-

(89-40.9)

1902. Tavaszi és nyári idény. Valódi BRÜNNI SZÖVETEK!

Egy vég, 3.10 m. hosszú,
teljes férfi öltönyt (kabá-
tot, nadrágot és mellényt)
kiadó

jó
jobb
finom
finomabb
legfinomabb

valódi
gyapjú
szövet
csak

2-75, 3-70, 4-80 frt
6 és 6-90 frt
7-75 frt
8-65 frt
10 frt

Egy szalonruhára való vég szövetet 10 frtért, ugyanint felöltő szöveteket, turista szöveteket, kammarnokat sub. gyári áron szállít az általánosan ismert és jó hírnevű

Siegel-Imhof-féle posztógyári raktár Brünnben.

Minták ingyen és bérmentve — Mintaszertírti szállítás biztosítottik.
Jelentékeny ama előny, melyet magánfelek fenti gyári raktárnak direkte feladott megrendeléseknél élvez.

(277-20.20.)

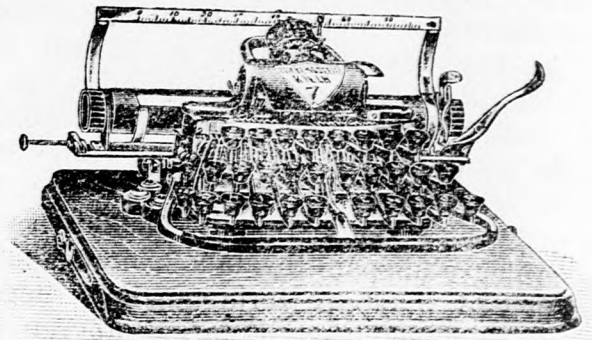
BLICKENS DERFER IRÓGÉP

egyszerűsége és jóállás melletti tartóssága mel-
lett magában egyesíti az ily rendszerű gépek ösz-
szes előnyeit. Tiszta, világos írás, kicserélhető
betűkerék valamennyi nyelvben és írásban.

Ára 175 és 225 Márka. Néhány év alatt 68.000
ilyenmü gép adatott el.

A gép bemutatása vagy próbára való szállítása készséggel
eszközöletik. — Árjegyzék bérmentve.

Blücher & Co.
Mauritiussteinweg 84. és Hohestrasse 105.
KÖLN. 471-x.2

(D. R.-P. Nr. 53295, 59697, 64836, 70716, 81061.)

Fiók:
Berlin,
Kronenstrasse 68/69.

Petrus Károly
egyenruhakészítő intézete
„A magyar testórhöz“.
Polgári és katonaszabó
BÉCS,
VIII., Josefstädterstrasse 69,
Tigerstrasse 38. a lovassági
laktanyával szemben.
Készít
egyenruhákat
egyéves önkéntesek szá-
mára a legszolidabb ki-
viteiben
449-48.4
Árjegyzéket kívánatra bérmentve
küldenek.

Nyomdásztanulónak
jó házból való fiu felvetetik.
Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 237-x.101

Naponta frissen vágott
spárga (Spargel)
Kurländer Imrénél
tűzifaraktaár
Korona-utca 585. sz.

(387-x.18)

Perlasz község előjáróságától.
1423. kig. sz. 1902. 482-21
Versenyárgyalási hirdetés.
Perlasz község előjárósága részéről
ezennel közhírré tétetik, hogy a községi
rendőrség alább érintett ruházatára nézve
a versenyárgyalás folyó évi június hó 12-én
d. e. 9 órakor Perlasz község házában meg-
fog tartatni, és pedig:
1. 11 drb. jobb minőségű szürke
posztó zubbony, lengyel nadrág és mellény.
2. 11 drb. ugyanily posztóból köpeny
szövetbéléssel.
3. 11 drb. sapka (ernyős).
4. 11 drb. rendőralaku kalap,
emblemekkel „rendőr“ felirattal.
5. 11 drb. nemzeti színű posztó-
karöv, kardbojt és nyakravaló.
6. 11 drb. sip zsinórral együtt.
Kikiáltási ár 900 korona.
Ugyisint ez alkalommal 5 községi
szolga részére készítő ruházatára is az
árlejtés meg fog tartatni.
A közelebbi feltételek a jegyzői íro-
dában megtudhatók.
Felhívtnak ennél fogva mindazok, akik
ezen ruháneműek szállítására vállalkozni
akarnak, hogy az árlejtés napján a szövet-
mintákkal alólírott előjáróságnál meg-
jelenjenek.
Kelt Perlaszon, 1902. évi június
hó 1-én.
Vuchetich Árpád, Kelics,
jegyző. bíró.

RUSZKABÁNYA
(KRASSÓ-SZÖRÉNY.)
Rég ismeretes üdülőhely; gyömörű, védett fekvés, nagy fenyő-
- és bükk-erdőkkel, sík és hegyes sétányokkal. — — —
Meleg fenyő és hideg folyó-fürdők, valamint uszoda. — Orvos,
- - - - - gyógyszertár, posta- és távirtda helyben. — — —
Árak mersekeltek.
Bővebb felvilágosítással szolgál a
483-3.1
fürdőigazgatóság.

HASZONBÉRBEADÁS.
Csanádmegyében, Makó és Földeák között 5 kilométerre a vasuti álló-
mástól, 500 kis hold (1100 □-öl) gazdasági épületekkel bérbe adandó 7 évre.
Torontálmegyében, a valkányi állomástól 2 kilométerre, 600 kat. hold
(1600 □-öl) gazdasági épületekkel 12 évre kiadó, esetleg utóbbi azonnal is
átvehető, instanciával és terméssel, mivel tulajdonosa elhalt. 437-10.7
Értekezhetni Eckhardt Oszkár néval, Makón. (Csanádmegye.)

LAKÁS.
Két szoba, konyha és a
szükséges melleshelyiségek-
ből álló lakás azonnal kiadó.
Zápolya-utca 1-ső sz. alatt.
(319-x.33)

Premier-kerekpár 1902.
Legrégibb és
legjobb
gyártmány.
Árjegyzék
ingyen.

Divatos, ele-
gáns
kiállítás.
Árjegyzék
ingyen.
Premier-Werke, Eger (Csehország)
(314-35.25)